

# OSMANLI DEVLETİNDE KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ VE MECELLE

|       |                                                        |                                                                                                                                     |
|-------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Ders Adı:                                              | OSMANLI DEVLETİNDE KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ VE MECELLE                                                                             |
| 2     | Ders Kodu:                                             | OZH5133                                                                                                                             |
| 3     | Ders Türü:                                             | Seçmeli                                                                                                                             |
| 4     | Ders Seviyesi                                          | Yüksek Lisans                                                                                                                       |
| 5     | Dersin Verildiği Yıl:                                  | 1                                                                                                                                   |
| 6     | Dersin Verildiği Yarıyıl                               | 1                                                                                                                                   |
| 7     | Dersin AKTS Kredisi:                                   | 7.00                                                                                                                                |
| 8     | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)                         | 3.00                                                                                                                                |
| 9     | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)                        | 0.00                                                                                                                                |
| 10    | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) :                  | 0                                                                                                                                   |
| 11    | Dersin Önkoşulu:                                       | Yok                                                                                                                                 |
| 12    | Dersin Dili:                                           | Türkçe                                                                                                                              |
| 13    | Dersin Veriliş Şekli:                                  | Yüz yüze                                                                                                                            |
| 14    | Dersin Koordinatörü:                                   | Dr. Öğr. Üyesi Fatih YAKAR                                                                                                          |
| 15    | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları:                  | Yok                                                                                                                                 |
| 16    | Koordinatör İletişim Bilgileri:                        | fatihyakar@uludag.edu.tr                                                                                                            |
| 17    | Dersin WEB adresi:                                     |                                                                                                                                     |
| 18    | Dersin Amacı:                                          | Osmanlı devletinde kanunlaştırma hareketleri ve özellikle Mecelle'ye ilişkin bilgi sahibi olmak.                                    |
| 19    | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:                       | Kanunlaştırmanın tarihsel sürecini öğrenmek suretiyle günümüz kanunlarına daha geniş perspektiften bakabilme becerisinin gelişmesi. |
| 20    | Dersin Öğrenme Kazanımları:                            |                                                                                                                                     |
|       | 1                                                      | Kanun kavramı ve etimolojik temellerini öğrenir.                                                                                    |
|       | 2                                                      | Hukuk tarihinde kanunlaştırma faaliyetlerinin mahiyeti ve geçirdikleri evrelere ilişkin bilgi sahibi olur.                          |
|       | 3                                                      | Kara avrupası hukuk sistemlerinin temellerine ilişkin fikir sahibi olur.                                                            |
|       | 4                                                      | Kanunnameler ve örfi hukuka ilişkin bilgi sahibi olur.                                                                              |
|       | 5                                                      | 19. yüzyılda Mecelle öncesinde yapılan kanunlaştırma hareketlerini öğrenir.                                                         |
|       | 6                                                      | Mecelle'nin hazırlanmasına götüren sebepleri kavrar.                                                                                |
|       | 7                                                      | Mecelle'nin muhtevası ve iç sistematüğini öğrenir.                                                                                  |
|       | 8                                                      | İslam hukukunun genel kaidelerini kavrar.                                                                                           |
|       | 9                                                      | Mecelle'de satım ve kiralama sözleşmesine dair hükümlerin nelerden ibaret olduğunu öğrenir.                                         |
|       | 10                                                     | Mecelle'nin etkilerini kavrar.                                                                                                      |
| 21    | Dersin İçeriği:                                        |                                                                                                                                     |
| Hafta | <b>DERS İÇERİKLERİ</b>                                 |                                                                                                                                     |
|       | <b>Teorik</b>                                          | <b>Uygulama</b>                                                                                                                     |
| 1     | Kanun kavramı ve etimolojik gelişimi.                  |                                                                                                                                     |
| 2     | Hukuk tarihinde kanunlaştırma.                         |                                                                                                                                     |
| 3     | Günümüz hukuk sistemlerine etki eden başlıca kanunlar. |                                                                                                                                     |

| 4                                              | Osmanlıda kanunlaştırma: Kanunnameler/örfi hukuk.             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5                                              | 19. yüzyılda kanunlaştırma hareketleri.                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 6                                              | Mecelle'yi hazırlayan sebepler.                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 7                                              | Mecelle'nin iç sistemi ve muhtevası.                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 8                                              | Mecelle'nin ilk yüz maddesi: İslam hukukunun genel kaideleri. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 9                                              | Satım sözleşmesi ve hükümleri.                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 10                                             | İcare sözleşmesi ve hükümleri.                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 11                                             | Kefalet sözleşmesi ve hükümleri.                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 12                                             | Vekalet sözleşmesi ve hükümleri.                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 13                                             | Mecelle'nin uygulandığı ülkeler.                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 14                                             | Mecelle'nin etkileri.                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 22                                             | Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar:             | Osman Öztürk: Osmanlı Hukuk Tarihinde Mecelle.<br>Mehmet Akif Aydın: Mecelle-i ahkam-ı adliye maddesi, Diyanet İslam Ansiklopedisi<br>Ali Haydar Efendi: Dürerü'l-hukkam.<br>Ömer Nasuhi Bilmen: Fıkhiyye Kamusu<br>Fabreguettes: Adalet Mantiği<br>Atıf Bey: Kavaid-i Külliye Şerhi<br>İbn Nüceym: el- Eşbah ve'n-nezair.<br>Karafi: Furuk<br>İbn Cüzeyy: Kavaninü'l-fıkhiyye |
| 23                                             | Değerlendirme                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI                        |                                                               | SAYISI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Ara Sınav                                      |                                                               | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Kısa Sınav                                     |                                                               | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Ödev                                           |                                                               | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Yıl Sonu Sınavı                                |                                                               | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Toplam                                         |                                                               | 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı          |                                                               | 40.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Finalin Başarıya Oranı                         |                                                               | 60.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Toplam                                         |                                                               | 100.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları |                                                               | Ödev sunumu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 24                                             | AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

| ETKİNLİK                                                | SAYISI | Süresi (Saat) | Toplam İş Yüğü (Saat) |
|---------------------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Teorik Dersler                                          | 14     | 3.00          | 42.00                 |
| Uygulamalı Dersler                                      | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme) | 14     | 8.00          | 112.00                |
| Ödevler                                                 | 14     | 2.00          | 28.00                 |
| Projeler                                                | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arazi Çalışmaları                                       | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arasınaylar                                             | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Diğer                                                   | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Yarıyıl Sonu Sınavı                                     | 1      | 28.00         | 28.00                 |
| Toplam İş Yüğü                                          |        |               | 210.00                |
| Toplam İş Yüğü / 30 saat                                |        |               | 7.00                  |
| Dersin AKTS Kredisi                                     |        |               | 7.00                  |

| 25                                                | PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE<br>DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-----|-----|---------|-----|-----|--------|-----|-----|----------|------|------|--------------|------|------|------|
|                                                   | PY1                                                                     | PY2 | PY3 | PY4     | PY5 | PY6 | PY7    | PY8 | PY9 | PY10     | PY11 | PY12 | PY13         | PY14 | PY15 | PY16 |
| ÖK1                                               | 3                                                                       | 4   | 4   | 4       | 3   | 3   | 4      | 5   | 3   | 4        | 5    | 4    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK2                                               | 3                                                                       | 3   | 4   | 4       | 4   | 5   | 4      | 3   | 4   | 4        | 4    | 4    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK3                                               | 3                                                                       | 3   | 4   | 4       | 3   | 5   | 4      | 5   | 5   | 5        | 5    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK4                                               | 3                                                                       | 5   | 4   | 4       | 4   | 5   | 3      | 4   | 3   | 4        | 4    | 4    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK5                                               | 2                                                                       | 4   | 3   | 4       | 4   | 3   | 4      | 3   | 4   | 4        | 4    | 3    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK6                                               | 3                                                                       | 3   | 4   | 3       | 3   | 4   | 4      | 4   | 5   | 4        | 5    | 3    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK7                                               | 3                                                                       | 3   | 4   | 4       | 5   | 3   | 4      | 5   | 4   | 4        | 5    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK8                                               | 3                                                                       | 4   | 4   | 3       | 5   | 5   | 4      | 3   | 5   | 3        | 3    | 3    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK9                                               | 3                                                                       | 4   | 5   | 3       | 4   | 5   | 3      | 4   | 5   | 3        | 4    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK10                                              | 4                                                                       | 5   | 4   | 4       | 4   | 3   | 3      | 5   | 3   | 5        | 4    | 5    | 0            | 0    | 0    | 0    |
| ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri |                                                                         |     |     |         |     |     |        |     |     |          |      |      |              |      |      |      |
| Katkı Düzeyi:                                     | 1 çok düşük                                                             |     |     | 2 Düşük |     |     | 3 Orta |     |     | 4 Yüksek |      |      | 5 Çok Yüksek |      |      |      |